

OBSAH

HYNEK BAŇOUCH, MARTIN FEDORKO

Editorial	11
------------------------	-----------

MARTIN FEDORKO

Mezinárodní organizace	13
1. Uvedení do problematiky	13
2. Historie mezinárodních organizací	14
3. Hlavní znaky organizací a pokusy o definici mezinárodní organizace	15
4. Klasifikace a typologie mezinárodních organizací	20
5. Závěr	22

UNIVERZÁLNÍ ORGANIZACE

HYNEK BAŇOUCH

I. Mezinárodní měnový fond (MMF)/

International Monetary Fund1 (IMF)	29
1. Mezinárodní měnový fond – deskripce organizace	32
1. 1. Světová ekonomika v roce 2000	32
1. 2. Historie vzniku MMF	33
1. 2. 1. <i>Směnný systém</i>	34
1. 2. 2. <i>Programy MMF v průběhu let</i>	34
1. 3. Činnost Fondu	34
1. 3. 1. <i>Orgány MMF</i>	34
1. 3. 2. <i>Rozhodování MMF</i>	35
1. 3. 3. <i>Cíle MMF</i>	36
1. 3. 4. <i>Nástroje pro dosažení cílů MMF</i>	37
1. 3. 5. <i>Finanční zdroje</i>	37
1. 3. 6. <i>Nefinanční nástroje</i>	38
2. Kritická diskuse o MMF	39

2. 1. Světová ekonomika v roce 2000 a zdroje kritiky	39
2. 2. Kritika iniciovaná americkými republikány – „Meltzerova zpráva“	39
2. 3. „Jiná zpráva“ – kritika z hledisek enviromentálních a sociálních	40
2. 3. 1. Požadavky CEE Bankwatch Network	40
2. 3. 2. Požadavky hnutí Milostivé léto 2000	41
2. 4. Antisystémová kritika	42

ONDŘEJ ROJČÍK

II. Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj/

The Organization for Economic Cooperation

and Development (OECD) 49

1. Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj – deskripce organizace	50
1. 1. Historie a současnost OECD a jejich cílů	50
1. 2. Organizační struktura a mechanismy práce	53
2. Role Marshallova plánu a OEEC v evropském integračním procesu	55
2. 1. Chronologie Marshallova plánu a vzniku OEEC	55
2. 2. NATO jako hrozba existence OEEC	58
2. 3. OEEC a evropský integrační proces	59

JAKUB ŠEDO

III. Organizace spojených národů (OSN)/

United Nations Organization (UNO) 65

1. OSN	68
1. 1. Mechanismus práce	68
1. 2. Organizační struktura	68
1. 3. Historie a současnost	71
1. 4. Cíle	72
2. Humanitární krize způsobené přírodními katastrofami	73
2. 1. Úvod	73
2. 2. Orgány podílející se na operacích	74
2. 3. Prevence a připravenost	75
2. 4. Poskytování pomoci zasaženým oblastem	76
2. 5. Financování operací	78
2. 6. Závěr	79
Příloha: Systém OSN – základní orgány OSN	80

IV. Světová banka (SB) / World Bank (WB)	85
1. Světová banka – deskripce organizace	88
1. 1. Historie Světové banky	88
1. 2. Organizační struktura Světové banky	90
1. 3. Zakládající listina a status banky	91
1. 4. Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)	91
1. 4. 1. <i>Finanční struktura IBRD</i>	91
1. 4. 2. <i>Finanční zdroje IBRD</i>	92
1. 4. 3. <i>Úvěrová politika a cíle IBRD</i>	92
1. 5. Mezinárodní sdružení pro rozvoj (IDA)	94
1. 6. Mezinárodní finanční korporace (IFC)	94
1. 7. Agentura pro mnohostranné investiční záruky (MIGA)	95
1. 8. Mezinárodní středisko pro urovnávání investičních sporů (ICSID)	96
1. 9. Skupina Světové banky ve finančním roce 1999	96
2. Současná úvěrová politika Světové banky	96

V. Světová obchodní organizace/

World Trade Organization (WTO)	101
1. Světová obchodní organizace – deskripce organizace	103
1. 1. Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT) jako předchůdce WTO	103
1. 1. 1. <i>Vznik GATT</i>	103
1. 1. 2. <i>Vývoj GATT</i>	104
1. 2. WTO	105
1. 2. 1. <i>Uruguayské kolo (1986–1994)</i>	105
1. 3. Rozdíly mezi GATT a WTO	106
1. 4. Principy WTO	107
1. 5. Organizační struktura WTO	108
1. 6. Přijímání rozhodnutí	108
1. 7. Řešení sporů	109
1. 8. Česká republika a GATT/WTO13	110
1. 9. Současnost organizace a výhledy do budoucna	111
2. Zastánci versus odpůrci Světové obchodní organizace	112
2. 1. Otázka suverenity států	112
2. 2. Ochrana životního prostředí vs. obchodní zájmy v rámci WTO	113

2. 3. Právní ochrana životního prostředí	114
2. 4. Dětská práce	116

PARTIKULÁRNÍ A REGIONÁLNÍ ORGANIZACE

ZDENĚK SYCHRA

I. Evropská unie / European Union (EU)	121
1. Evropská unie – deskripce organizace	122
1. 1. Obecná charakteristika	122
1. 2. Cíle Evropské unie	123
1. 3. Kompetence Evropské unie	124
1. 4. Historický vývoj	124
1. 5. Orgány	131
2. Vznik Hospodářské a měnové unie	134
2. 1. Časový harmonogram	136
2. 2. Rozhodovací postup a jeho realizace	139
2. 3. Otázka nezúčastněných zemí	143
2. 4. Vztah politické a ekonomické dimenze projektu	144

Eva Sobotka

II. Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) / Organization on Security and Co-operation in Europe (OSCE)	154
1. Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě – deskripce organizace	156
1. 1. Historie	156
1. 2. Současnost	158
1. 3. Mechanismus	160
1. 4. Organizační struktura	161
1. 5. Závěr	162
2. Ochrana menšin v KBSE / OBSE	162

III. Organizace Severoatlantické smlouvy/ North Atlantic Treaty Organization (NATO)	169
--	------------

MAREK DOLEŽAL

1. Organizace Severoatlantické smlouvy – deskripce organizace	171
1. 1. Úloha Aliance	171
1. 2. Vznik Aliance	171

1. 3. Adaptace na nové strategické prostředí	173
1. 3. 1. Severoatlantická rada pro spolupráci	174
1. 3. 2. Partnerství pro mír	174
1. 3. 3. Euroatlantická rada partnerství	174
1. 4. Vývoj strategických koncepcí Aliance	175
1. 4. 1. Strategie hromadné odvety	175
1. 4. 2. Strategie pružné reakce	175
1. 4. 3. Nová strategická koncepce (1991)	175
1. 4. 4. „Nejnovější strategická koncepce“ (1999)	176
1. 5. Organizační struktura Aliance	177
1. 5. 1. Civilní struktura Aliance	177
1. 5. 2. Vojenská struktura NATO	179
1. 6. Informování veřejnosti	180
1. 6. 1. Sdružení Atlantické smlouvy	181

IVO POSPÍŠIL

2. Členství pobaltských zemí v NATO: lakmusový test bezpečnostní architektury v Evropě?	181
--	-----

MARTIN HRABÁLEK

IV. Organizace zemí vyvážejících ropu/

Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC)..... 190

1. Organizace zemí vyvážejících ropu – deskripce organizace	191
1. 1. Historie	191
1. 2. Orgány	192
1. 3. Nástroje OPEC	193
2. OPEC a její vliv na tvorbu cen ropy	193

JITKA NEVRLÁ

V. Rada Evropy (RE) / The Council of Europe (CE)..... 200

1. Rada Evropy – deskripce organizace	202
1. 1. Charakteristika RE	202
1. 2. Důvody vzniku RE a její vývoj od založení až do současnosti	203
1. 3. Principy fungování RE a organizační struktura	206
2. Rada Evropy, Rusko a válka v Čečensku	210
2. 1. Uvedení do problematiky	210
2. 2. Vstup Ruska do RE	210
2. 3. Války v Čečensku	211
2. 4. Rada Evropy a Rusko pod vlivem války v Čečensku	214
2. 5. Sankce	217

VI. Sdružení států jihovýchodní Asie/

Association of Southeast Asian Nations (ASEAN)	223
1. Sdružení států jihovýchodní Asie – deskripce organizace	224
1. 1. Historie	224
1. 2. Spolupráce členských států	225
1. 3. Mechanismy práce a organizační struktura	227
2. Vztahy mezi ASEAN a Evropou	228
2. 1. Zahraniční politika ASEAN	228
2. 2. ASEAN a EU	229

VÍT KLEPÁRNÍK

VII. Severoamerická dohoda o volném obchodu/

North American Free Trade Agreement (NAFTA)	235
1. Severoamerická dohoda o volném obchodu – deskripce organizace	236
1. 1. Výchozí situace; krátké shrnutí událostí předchozích	236
1. 2. Charakter dohody a její orgány; cíle a prostředky k naplnění úmluvy	237
1. 2. 1. <i>Vnitřní povaha dohody a její zakotvení.</i>	237
1. 2. 2. <i>Orgány NAFTA</i>	239
1. 3. Určující politicko-ekonomické souvislosti podpory dohody v zemích regionu	240
1. 3. 1. <i>Role USA a Kanady</i>	240
1. 3. 2. <i>Mexické dvouznačnosti</i>	241
1. 3. 3. <i>Počátky Celoamerické zóny volného obchodu.</i>	242
1. 4. Účinky a dosavadní výsledky dohody.	242
1. 4. 1. <i>Aspekty naplnění úmluvy a obtíže při jejím hodnocení.</i>	242
1. 4. 2. <i>Hlavní ekonomicko-sociální výsledky NAFTA (1994-1997)</i>	243
1. 5. Závěr	245
2. Glosa k diskusi o ztrátě/zisku pracovních míst v USA jako důsledku NAFTA	246